

години и смъртта на царь Петра. Съвременникът на тия събития Лъвъ Дяконъ разказва, че когато въ 968 г., вѣроятно презъ лѣтото, Светославъ съ своитѣ руси нападналъ и разбилъ българитѣ на долния Дунавъ, силно огорчениятъ царь Петъръ получилъ „епилептична болестъ“, следъ което той живѣлъ още „малко“ време и умрѣлъ. Водени отъ празнуваната на 30 януарий паметъ на царь Петра, историчитѣ поставятъ смъртта на царя въ началото на 969 г., 30 януарий. Другъ пъкъ византийски историкъ, Йоанъ Скилица, който дава тѣй голѣми подробности за онова време, за смъртта на царь Петра поменава само, че тя последвала „малко следъ“ възобновлението на мира между България и Византия, събитие което се отнася обикновено къмъ 963 г. Нито Лъвъ Дяконъ, нито Скилица, нито другъ византийски изворъ не поменаватъ царь Петра като монахъ, а нашитѣ служби и другитѣ по-рано изредени домашни паметници, напротивъ, изрично изтъкватъ неговото монашество. Не бива да се смѣта, че царь Петъръ, по срѣдновѣковенъ обичай, е приелъ монашество само предъ смъртта си, защото въ службитѣ ясно се сочи, че царьтъ-монахъ е живѣлъ като действителенъ монахъ въ манастиръ и тамъ оставилъ питомци и благи спомени за своя добрън оуставъ. Освенъ това, има цѣла група религиозно-нравствени поучения, чийто авторъ ще да е билъ самъ царь Петъръ, който тамъ е названъ различно: **Петръ ннокъ, Петръ царь, Петръ нѣкон, Петръ ур'норнз'цъ, Петръ недостонны** и пр. Рускиятъ славистъ Соболевски право се досѣти, че тоя писателъ ще да е билъ българскиятъ царь Петъръ. Въ едно отъ тия слова, ржкописъ въ Рилския манастиръ, XIV в., се четатъ размишления, които силно наумяватъ психиката на кроткия царственъ монахъ и политическото състояние на тогавашна България. Тамъ авторътъ говори: **Видѣъ бо свонма ~☉хнма все злое въ жнѣн семъ . а добра ни мало . не вижюу бо ѿбразѣ бжїа на себѣ . . . мнозѣ бо въ сѣн гонителїе соу . и моуѣнтелїе и блазнителїе . и метѣжницѣ . иже ни сами живюу добрѣ . ни ннѣмъ дадѣ . нѣ снлаюу тѣлесною хвалецѣ . и праведни мнют се . и мнозѣствомъ ~☉рѣжїа коньскаго снлнѣнши се творять . а не на бжню снлоу уповають . . . ~☉неразвмнни уѣци и несмыслннн кто вы създа ? . . . како не развмвють бжнїе снлы . и бжїа стежанїа . бжнїею колею, властн**